

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Изази свагда о дану сваке представе на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. — Преплата се шаље администрацији „Позоришта“, у матичином стану, у Новоме Саду.

ИЗ ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“.

(Наставак.)

А како за тим жуди, то да знаш!
Са прозора облаке гледи све
Кад лете преко градске зидине.
„Бар тица да сам“, пева цео дан,
Док благотворан њу не свлада сан.
Па час је тужна, час је опет чила,
Час исплакана баш,
Час мирна опет, као што је била. —
За кога то? Та ваљда добро знаш.

Фауст.

Змијо! Змијо!

Мефистофелес (за се.)

Је л' да сам те уловио!

Фауст.

Нечастиви! Окани ме се тим!
Не спомињи ми дивну жену ту!
За телом њеним тако дивотним
Не дражи већма жудњу маниту!

Мефистофелес.

Па онда? Она мисли већ, да ти
За добро нађе, ње се клонити.

Фауст.

Удаљен ја, опет сам близу ње!
Заборавит' је нећу никад, не!
Та завидим и причешћу тај пир,
Кад с ус'ма њеним дође у додир.

Мефистофелес.

Схватам, те, друже! С тог ти завидим
На двојцима под цветом ружиним.

Фауст.

Своднице ти, уклони се!

Мефистофелес.

Хајд' грди ти! Не каже л' сам разум,
Да, момче, цуру када створи бог,
И сам се држ'о посла одличног:

Младенце свести, као добар кум.
Окај се једном слутње немиле!
У собу ти ћеш твоје премиле,
А не у смрт, у задњи уздисај.

Фауст.

Да л' срећу нуди њен ми загрљај?
Не осећам ли зар у часу том
Да с' њојзи ближим тек с проклетињом?
Бегунац ја сам, бескућник,
Без цели, мира, отпадник;
Бујица јури стрмоглав к'о ја
К провалијама жељна, манита!
А чедо оно у присенку ту,
С пашњаком малим, с колебицом тек,
И све што ради у домазлуку
За њу је тол'ко, кол'ко свет и век.
А мени још, проклетоме,
Не беше доста то,
У хуку своме бесноме
Што стење сам размрсао!
И мир сам њен поткопат' морао!
Ту жртву, пакле, имат' мораде!
Помоз' ми, враже, скратит' овај страх!
Што бити мора, нека је на мах!
Нек удес њен и мени допадне,
Па нек и она са мном пропадне!

Мефистофелес.

Ал' кипи опет, ала букти плам!
Будало једна, утешу је сам!
Је л' главу таку снаш'о где белај,
Ту одмах мисли, да је свему крај.
Нек живи, ко се храбро држат' зна!
Поприм'о си већ тма од ђавола,
А ништ' ми није тако гадно, знај,
К'о ђаво, кад га спопада очај.

Л И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Еј људи што се не жените“, шаљива игра у 4 чина, од Јулија Розена, за српску позорницу прерадио Бранко М. Јовановић, приказана на нашој позорници у среду 15. фебруара о. г.)

Шаљива игра ова представљана је већ више пута овде у Новом Саду и увек се, рецимо, допала публици. Да је тако, сведочи нам и то, што се и прошлог пута искунило много више гледалаца него обично кад се даје какав комад у претплати.

Игри овој примамљује гледаоце то, што јој је предмет из обичног живота, ако не баш нашег, а оно бар „прерађеног“ нашег обичног живота, осим тога жива и колико се рећи може и вешта игра наших глумаца.

Кад се узме, да је главно у горњој шаљивој игри, како жена господари у кући, како са мужем поступа као са лутком каквом, а он се као мама боји и погледа њеног, па кад добије мало слободе испод јарма жениног, а он поправи којекакве лудорије; кад се дода, да матере све и сва употребљују и речитост и власт и „кохбух“, да кћери разудају, па једна мамица наседа а друга сретно пролази — ко не би то радо гледао; па ако додамо, да се глума развија лако, без икаквог заплета, да је пуна комичних сцена, да је у њој шаљивих израза, да долази и смешна „кратковрата“ Мутибарићка — допашће се сваком.

Против главног предмета, против правих особа, не може нико имати ништа, али споредном предмету, споредним лицима има се баш много замерити. Трговац Звеквић са женом Милевом и њеним страсним обожатељем не само да су увучени у ову шаљиву игру, да се и сами чудити морају откуд и како, већ они баш и дају овој иначе невиној и обичној глуми неки изглед, који не би требало да гледамо на бини, кад нам и онако не треба, нити је моралан, нити је код нас, буди богу хвала, у моди.

Колико иначе први призори између Милеве и њеног Луткића не утичу лепо и пристојно на нас сами по себи, толико још и више приказ оне Милеве и оног Луткића одвраћа гледаоце од себе; тек кад се дошло до комичних сцена са Луткићем нашао се он нешто код куће у приказу, а Милева је и тада остала она стара. Чудио бих се, чиме да Милева очара и занесе Луткића, да је он био другчији, а овако је свако себи пара нашло.

Приказ у целини, као што рекох, био је жив, па и вешт, премда се не иште од глумца, да

покаже велике вештине, кад представља скоро сам себе. Од престављачица показале се особито гђа Ружићка, гђа Добриновићка, и гђа Рајковићка, а како и не би, кад је била свака у свом елементу, а — осим тога вежбају се у том већ више година.

Енергију и власт у кући, а где треба притајену благост и добру вољу приказала нам је гђа Ружићка лепо, а лепо и красно знала је, да се савлада у тренутцима, кад се тицало среће кћери њених, па макар да ју је и муке стало и ма да ју је лице издавало, да није баш онако, као што говори и твори. — Гђа Добриновићка као брижна мати за своју децу, а уз то и мала чанколиза и поред тога, што јој је кратак врат сметао, знала је одржати поверење, које ужива одавна већ у улогама Мутибарићкине врсте. — Жутокљуну Јованку никад неће нико боље приказати од гђе Рајковићке. Јованка је сушта наивност, она се у тој наивности и удаје, не знам само, каква ће изгледати као жена!

Од приказивача се одликовали г. Ружић као богаташ Јагодић и г. Димитријевић као чиновник Максић; први нам је изнео мужа, који нема својих мисли, који нема своје воље, већ само онако зна играти, како му жена свира, па и ту није баш увек на месту, кад не зна да нађе младожење деци својој; други нам је представио чиновника, који је заљубљен до ушију, па би се и женио, али рачуни не допуштају, и они га баш вежу, да се окане тог тешког подухећа. Као што смо приметили, направили су га ти рачуни и мало сулудим, премда је требало више, да су му грдне бриге задавали.

Као лекар Петковић изненадио је гледаоце г. Добриновић, који је, не знам, силом или милостиво, заменио у тој улози г. Милосављевића. Да је оправдано оно „болује“ на позоришним листовима, видело се на г. Добриновићу. Ма да и сами, а и цела позоришна публика, жељно очекујемо, да видимо г. Добриновића у улогама његовим, и ма да је то публика и бурним поздравом засведочила овог вечера, ипак, ако преке нужде није, нека се почека, док га не узможемо потпуно здрава и весела видети на бини, иначе би се, не дај боже, могли кајати. С. М.

(„Наши робови“, позоришна игра у 5 чинова од Сахер-Мазоха, превео Сава Петровић, приказана у четвртак 16. фебруара о. г.)

„Наши робови“ представљени су код нас први па и други пут почетком године 1879. и од то доба нисмо имали прилике гледати горњу позоришну игру. Наведене године допали се „Наши

робови“ како женском свету тако и мушком, и по томе могао би помислити човек, да ће представа горњег дана бити добро посећена, но — тога није било; није било у оној мери, како се с правом могло очекивати и надати.

У оцену и у препоруку ове позоришне игре не треба, да се упуштам, јер Сахер-Мазох је познат нашој публици не само као новелиста и приповедач, већ и као писац позоришних дела; ограничићу се само на приказ глумаца и глумица, а то тим пре, што је више улога било у новим, па рецимо и почетничким рукама.

Стари приказивачи били су г. *Ружић*, гђа *Добриновићка*, гђца *Л. Хаџићева*, нове пак а главније улоге биле су у рукама гђе *Рајковићке*, г. *Суботића*, гђеце *Петровићеве*, *И. и Љ. Станојевића* и г. *Динића*.

Ако рекнем, да се игри г. *Ружића* нема ништа замерити и ако као врхунац вештине му истакнем у призору са неверном *Мадленом*, могу казати за гђцу *Хаџићеву*, да јој приказ *Мадлене* није испао потпуно за руком: незнатнији призори нису тако упали у очи, као онај, кад је потражила свог *Павла*, те му причала, како је сама патила од оно доба, одкад га је оставила, кад га је сећала на сретни, али сиромашки живот, кад га је уверавала, да га и сад љуби, да се каје, те молила, да је прими. *Мадлена* је уверена, да је зло урадила, па зато мора и глас и израз и покрет употребити, како ће што више да разуври *Павла* о рђавом мњењу о њој, но гђца *Хаџићева* није се могла у том призору узнети више до-ли до обичне представе своје: кретање је нешто послужило, рецимо и осећај, али глас и тон ју је издао, она је више одекламовала у тој сцени улогу но што ју је казала *Павлу*; даље је изгледало, да се више правда публици него њему, јер у њега није у почетку призора ни гледала већ у публику.

Главна улога у игри овој јесте улога *баронице Фаустине*, коју нам је приказала гђа *Рајковићка*. Ма да је имала гђа да покаже врло разне моменте у улози тој, ипак је савладала све тешкоће и приказала нам је баш тешку улогу у целини лепо, ако и јесте местимице показала да јој баш тешко пада. Споминем само, да су љубавни призори више били наивни него озбиљни, као што приличи жени озбиљној, која се бори за еманципацијом женскиња, која пише чланке, што сензацију праве, која саставља говоре за земаљске заступнике и т. д. — У улози *Јудите* заменила је овог пута гђу *Рајковићку* гђца *Л. Петровићева*. Док је гђа *Рајковићка* била у тој улози као риба у води, дотле је гђци *Петровићеве* ишао приказ те улоге теже, али ипак без икаквог устезања, те се тако похвалити мора игра њена тога вечера. Гђца *Петрови-*

ћева је почетница, и код нас је излазила већ у више мањих и незнатних улога а у „*Наши робови*“ изашла је први пут у већој, и из приказа њеног могао се свако уверити, да она неће бити на постид друштву, у коме дела, ако само прионе, да сваку улогу проникне и схвати па и прикаже као *Јудиту*. Жеља би нам била, да је чешће видимо у улогама, које су за њено доба и узраст прикладне, а уверени смо, да ће по дару и способностима моћи сваку таку улогу приказати на задовољство публицино. Од како је болестан г. *Добриновић* његове улоге прихватио је већином г. *Динић*, па тако и пл. *Молвица* у овој позоришној игри. Мање више г. *Динић* зна добро да имитира г. *Добриновића* и рекли бисмо да није рђав избор учињен г. *Динићу* у том погледу, у погледу комике и комичних приказа; истина још није дорастао да потпуно замени болесног г. *Добриновића*, али га замењује без икаквог великог уштраба, а као *Молвица* заменио га је потпуно на наше задовољство. Што г. *Динићу* и иначе препоручујемо у улогама тако врсте, то и у улози *Молвице*, а то је више елеганције и финијег представљања; што се тиче окретности са свим нас је задовољно. — У већој улози изашао је у улози уредника *Хорна* и г. *Љ. Станојевић* и показао, да се и од њега можемо временом надати, да ће бити од бољих снага у српском народном позоришту; *Хорна* је приказао доста добро, но мало више живости и уредничке окретности и новинарског говора не би му шкодило. — Остали су чинили своје тако, да је приказивање испало у средњу руку добро.

С. М.

ПОЗОРИШТЕ.

* (*Андрија Лукић*), питомац нашег позоришта и врсни члан наше позоришне дружине венчао се у четвртак 16. фебруара у Вршцу, у месту свога рођења, са г. *Т. Брашовановом*, такођер чланом наше позоришне дружине. Младенци су добили том приликом из свију крајева српских честитке и поздраве. И ми им желимо од свег срца сваку срећу и напредак. Живили и на диму и понос били нашег народног позоришту!

* (*Руско позориште*). „*Герон*“, нова руска опера, коју је саставио славни руски уметник *Рубинштајн*, приказала се први пут у Петрограду 11. фебруара о. г. Оркестром је управљао сам састављач, а позориште је било дупком пуно најодличнијег света. Цар, царица и цела царска породица дошла је била на ту представу. Опера се јако допала. Новине веле, да такве уметничке славе није већ одавна видела руска престоница. Силним овацијама и изазивима не беше ни краја ни конца.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

18. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 12.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 21. ФЕБРУАРА 1884:

МУЖ НА СЕЛУ.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА, НАПИСАО БЕЈАР И ЖИЉ ВЕЉИ. С ФРАНЦУСКОГ.

О С О Б Е:

Егбертовица	Ј. Добриновиќка.
Урзула Колонбетовица, њезина кћи	М. Рајковиќка.
Фердинанд Колонбет, урзулин муж	Ружић.
Паулина, његова сестра	Л. Хаџићева.
Цезар Полињи, морнарски официр	Димитријевић.
Нохановица, удовица	Д. Ружићка.
Едмунд Бринвиљ,	Барбарић.
Мартен, кућни пријатељ	Суботић.
Јустина, нохоновичина собарица	Л. Петровићева.
Фридрих, слуга у кући егбертовичиној	Рашић.
Слуга нохановичин	И. Станојевић.

Збива се у Паризу у наше време.

У четвртак 23. фебруара: „РОМЕО И ЈУЛИЈА.“ Трагедија у 5 чинова, написао В. Шекспир, с енглеског превео др. Лаза Костић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Болује: П. Добриновић.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.